

Strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med Zimbabwe 2022–2026

Innehållsförteckning

1. Inriktning	3
2. Landkontext	4
3. Verksamhet.....	5

Utrikesdepartementet**1. Inriktning**

Målet för svenskt internationellt bistånd är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Utvecklingsarbetet ska ta sin utgångspunkt i principerna om bistånds- och utvecklingseffektivitet liksom i Agenda 2030, Addis Ababa Action Agenda och klimatavtalet från Paris.

Strategin ska gälla under perioden 2022–2026 och omfattar sammantaget 1650 miljoner kronor.

Strategin styr användningen av medel som anslås under anslagspost 1:1.9 Afrika i regleringsbrev avseende Sida för respektive budgetår.

Verksamheten ska bidra till följande mål:

Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer samt jämställdhet

- Stärkt demokrati och ökad respekt för mänskliga rättigheter och rättsstatens principer, inklusive minskad korruption
- Ökad jämställdhet, inklusive åtnjutande av och respekt för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR)

Miljö, klimat och hållbart nyttjande av naturresurser

- Stärkta förutsättningar för hållbar förvaltning och hållbart nyttjande av naturresurser, inklusive skydd, bevarande och restaurering av biologisk mångfald.

- Förbättrad anpassningsförmåga och stärkt motståndskraft mot klimatförändringar och miljö- och naturkatastrofer, samt ökad tillgång till förnybar energi och en högre energieffektivitet

Inkluderande ekonomisk utveckling

- Hållbara försörjningsmöjligheter, inklusive tryggad livsmedelsförsörjning och ett produktivt, motståndskraftigt och hållbart lantbruk
- Förbättrade förutsättningar för produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor

2. Landkontext

Zimbabwe har gått från att vara ett relativt välfungerande samhälle till ett land med utbredd fattigdom, höga nivåer av korruption och bristande demokrati. Den nya regimen under president Emmerson Mnangagwa utlovade förändring efter maktskiftet 2017 då den tidigare presidenten Robert Mugabe avsattes. En reformagenda togs fram och förnyade relationer med västvärlden utlovades. Dessa löften har dock inte infriats och utvecklingen går i en negativ riktning. Den politiska viljan till reformer har svalnat och det politiska klimatet har blivit alltmer repressivt och polariserat. Korruptionen är utbredd. Det finns starka kopplingar mellan den politiska eliten, militären och den privata sektorn. Respekten för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer minskar. Det zimbabwiska samhället präglas av omfattande ojämlikhet mellan könen. Kvinnors ekonomiska och politiska inflytande är begränsat och kvinnor åtnjuter i praktiken ett svagare rättsligt skydd än män. Nära hälften av landets kvinnor och flickor i åldern 15–49 år har utsatts för sexuellt eller fysiskt könsrelaterat våld.

Andelen extremt fattiga (som lever på en inkomst under 1,9 US dollar per dag) ökade från 42% av befolkningen 2019 till 50% år 2020. Ungefär hälften av befolkningen har en otrygg livsmedelsförsörjning, vilket främst är ett resultat av långvarig politisk och ekonomisk misskötsel men som också har förvärrats till följd av klimatrelaterade orsaker såsom återkommande torka och under senare år även cykloner. Över 200 000 migranter har nyligen återvänt till följd av pandemin. Ökade krav på nyttjande av lantbruksmark leder till att tidigare naturområden brukas, med konsekvenser för bland annat den biologiska mångfalden. De fattigaste lantbrukarna är särskilt utsatta och riskerar att hamna i en permanent fattigdomssituation.

3. Verksamhet

Sida ska genomföra, följa upp och redovisa verksamheten i linje med vad som föreskrivs i regeringens riktlinjer för strategier inom svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd (UD2017/21053). Av riktlinjerna framgår att analys, lärande och erfarenhetsåterföring ska genomsyra utvecklingssamarbetet. Det ska finnas ett fokus på resultat i strategiprocessens samtliga steg. Underlaget ska övergripande redovisa förutsättningarna för genomförande och hur uppföljning är tänkt att ske i det aktuella sammanhanget. Den årliga strategirapporten ska vara övergripande och bland annat innehålla en redovisning, analys och bedömning av resultaten av verksamheten i förhållande till angivna mål. Resultatinformation ska användas för beslutsfattande, lärande, ansvarsutkrävande och för att säkerställa transparens gentemot allmänheten. Uppföljningen ska ge tillförlitlig och användbar information om resultat på såväl kortare som längre sikt genom både kvalitativ och kvantitativ information, där så är möjligt. Resultatuppföljning ska i första hand svara på frågan om verksamheten gjort skillnad, hur och för vem. Uppföljningen ska med utgångspunkt i de förutsättningar som finns svara på i vilken omfattning utvecklingssamarbetet gjort skillnad.

Utvecklingssamarbetet bidrar till hållbar utveckling utifrån Agenda 2030, åtagandena om utvecklingsfinansiering från Addis Ababa Action Agenda och klimatavtalet från Paris. Verksamhetens bidrag är särskilt relevant för följande mål i Agenda 2030: 1) Ingen fattigdom, 2) Ingen hunger, 5) Jämställdhet, 7) Hållbar energi för alla, 8) Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, 13) Bekämpa klimatförändringarna, 12) Hållbar konsumtion och produktion, 15) Ekosystem och biologisk mångfald och 16) Fredliga och inkluderande samhällen. I strategirapporteringen till regeringen ska referenser till hur verksamheten bidrar till genomförandet av Agenda 2030 i relation till strategins prioriteringar också ingå. I sin helhet ska det svenska utvecklingssamarbetet bidra till att minska fattigdomen i landet, till bättre förutsättningar för en demokratisk utveckling, samt ökad respekt för de mänskliga rättigheterna och rättsstatens principer.

Verksamheten ska bidra till stärkt demokrati och ökad respekt för mänskliga rättigheter och rättsstatens principer, inklusive minskad korruption. Samarbetet bör stödja demokratiaktörer som människorättsförsvarare och bidra till ett stärkt, livskraftigt och pluralistiskt civilsamhälle, yttrandefrihet och mediefrihet. Förutsättningarna för ökat demokratiskt deltagande samt ökad dialog mellan staten, individer och grupper bör stärkas. Där så är

möjligt och lämpligt kan verksamheten även bidra till att stärka statliga aktörer på olika nivåer i deras roll som ansvarstagare och inkludera dem i demokratiska processer.

Inom området miljö och klimat ska verksamheten bidra till ökad tillgång till förnybar energi och förbättrad energieffektivisering i landet. Detta kan inkludera stöd för att utveckla inkluderande marknader och hållbara affärsmodeller. Verksamheten ska även bidra till stärkt motståndskraft mot klimatförändringar, till exempel genom kapacitetsuppbyggnad, tekniskt stöd och kunskapsöverföring. Vidare ska verksamheten bidra till en mer effektiv och hållbar förvaltning och nyttjande av naturresurser, inklusive bevarande och restaurering av den biologiska mångfalden och dess ekosystemtjänster, vilket är centralt för en tryggad livsmedelsförsörjning. Implementering av relevant lagstiftning och policydokument inom miljö- och klimatområdet bör främjas. Åtaganden kopplade till relevanta konventioner inom miljö- och klimatområdet är centrala.

Verksamheten ska bidra till ökad jämställdhet samt tillgång till och kunskap om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR). Kvinnors aktiva deltagande i politiska och ekonomiska beslutsprocesser bör stödjas och könsbaserat våld motverkas. Jämställdhet ska genomsyra samtliga områden inom ramen för strategin.

Verksamheten ska bidra till tryggad livsmedelsförsörjning och mer hållbara försörjningsmöjligheter och ett mer produktivt, motståndskraftigt och hållbart lantbruk. Öppna, inkluderande och hållbara marknader bör stödjas. Fokus bör vara på områden där fattigdomen och behoven är störst. Både på landsbygden och i urbana områden kan verksamhet som bidrar till sysselsättning och inkomster för resurssvaga hushåll vara aktuell. Detta kan även inkludera resurssvaga återvändande migranter.

Verksamheten ska bidra till hållbar produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor. Detta kan inkludera verksamhet som bidrar till bättre investeringsklimat och stärkta förutsättningar för ett expansivt och hållbart företagande, och därmed fler arbetstillfällen. Stöd för att utveckla arbetstagares kompetens för att bättre motsvara arbetsmarknadens efterfrågan och krav kan övervägas. Rättigheter i arbetslivet och lika rättigheter och möjligheter för kvinnor och män bör stödjas, liksom dialog mellan arbetsmarknadens parter. Särskilt fokus bör läggas på inkomstmöjligheter för kvinnor och unga och kvinnors ekonomiska egenmakt.

Verksamhet för att motverka korruption bör integreras inom alla områden. Potentialen i digitalisering och innovation som verktyg för måluppfyllelse bör tillvaratas när relevant, såsom den regionala strategin för Sveriges utvecklingssamarbete med Afrika och Sveriges strategi för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) i Afrika.

Sveriges utvecklingssamarbete ska vara relevant och effektivt. Synergier ska sökas mellan strategins områden, liksom med verksamhet inom ramen för andra relevanta strategier för det svenska utvecklingssamarbetet och det humanitära biståndet.

Sverige ska verka för en sammanhållen och effektiv utvecklings- och biståndssamordning. Möjligheter till samarbeten och synergier med andra givare och aktörer ska därför eftersträvas, inte minst med EU som central utvecklingspolitisk aktör och det multilaterala systemet. Utifrån Team Europa-ansatsen ska Sverige verka för ett effektivt genomförande av NDICI/Global Europe.

Utvecklingssamarbetet ska anpassas till rådande omständigheter och vara såväl flexibelt som ändamålsenligt.